

KITIMĀHAKAN Ō-MIYIKOSIWIN PĪHCI-KĀNATA

NŌKOHTĀWIN NAKINKĒWIN

Kīkway anima nōkohtāwin nakinkēwin?

Sīhikhkēmowin ohci nōkohtāwin nakinkēwin Wiyasiwēwin kī-osīhtaw nakinkēwin kāwiya awiyak ta-nōkohtāt, wīhtamākēwin, ahpō ta-sipwētisaha ācimostākēwin isi ta-nisitawēyihtākosit kitimāhakan, nīpawīstamakēw, ahpō kotak ayisiyiniw ēkwāna kī-wīcihiwēw ita ōma māyinikēwiyiniw kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin. Ōma nōkohtāwin nakinkēwin asocikatēw ta-pakitinikh kitimāhakanak, nīpawīstamakēwak, mīna kotakak ka-wīcihiwēcik ita ōma kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin ēkā kīkway kakwātakihtāwin ta-ohcipayik.

Kitimāhakan ū-miyikosiwin!

Ōma Canadian Kitimāhakan Nahēyihtowin ohci Miyikosiwin kī-mācipayin ispīhk Opaskowi-Pīsim 23, 2015. Ōma Act pakitinam kici tahto kitimāhakan ta-kaskihtamasot tēpakēyimowin ēkwa mīna kīmōci-ayi katawāhk isi ta-nākatohtiht ohci okimānāhk pīhci ōma māyinikēwin kihci-itasiwēwin pamihcikēwin ēkwa mīna ta-kakwēcihkēmowak wīyawaw ū-nisitawēyihtākosiwin ta-manācihtāwiwk. Ōhi miyikosiwina pāh-pahki ohci kitimāhakan ū-miyikosiwin kanawēyimiwēwin.

Tānispīhk sīhikhkēmowin ta-kī natotam Wiyasiwēwin kici nōkohtāwin nakinkēwin?

Ōma itasiwēwin nisitohtamowin nīkānēyihtākwan isi Kānata criminal kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin. Pēyakwan ka-nisitawēyihtākwa āhtasiwēwin, kahkiyaw itasiwēwina itahkamikan pīhci-yōhtēkotēw wiyasiwēwin ēkwa mīna nīpawīstamakēwak ū-wīhowinowaw,

kitimāhakanak, ēkwa māyinikēwiyiniwak nōkohāwak. Ihtakon māka asici mawinēhotowin. Itahkamikan ōma ispīhk Wiyasiwēwin sīhikhkēmowin nōkohtāwin nakinkēwin ta-kanawēyimihk kitimāhakan, nīpawīstamakēw ahpō kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēw. Ōma Wiyasiwēwin katawāhk ta-nākatohkātam awina kici ōma nōkohtāwin nakinkēwin, ōma itowahk māyinikēwin mīna kotaka māyahkamikanahk ispīhk ka-wiyasiwāta mahti ta-osīhtat ōma sīhikhkēmowin. Ōma nōkohtāwin nakinkēwin piko katawāhk, tāpiskōc, isi:

- nīpawīstamakēwak sīhikmiwēwin ēkonik kākostāhk ta-pikiskwētcik;
- ta-kanawēyimihk na-nēsowisiw nīpawīstamakēw, asici awāsisak mīna kitimāhakan ohci māyinikēwin;
- kitimāhakanak sīhikmiwēwin mīna kotakak isi ta-wīhta māyinikēwina ēkwanihi māna namoya nihtā-wīhtamawak, tāpiskōc masiwēwin māyinikēwin; mīna
- kanawēyimiwēwin kīmōci-ayi ohci kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēwak.

Tanisi isi Wiyasiwēwin oyasiwēw mahti ta-natotahk nōkohtāwin nakinkēwin

Ōma Criminal Code oyasiwātam āhtasiwēwina isi kiskinohtahiwēwin nōkohtāwin nakinkēwin. Ōhi āhtasiwēwina kwēskinikatēwa ohci kaskihowin awina ka-natotahk kici nōkohtāwin nakinkēwin ēkwa mīna kīkway ohci ōhi itasiwēwina.

Tāpiskōc, ōma Wiyasiwēwin piko ta-wīhtamawat kitimāhakanak ēkwāniki āstamēhk 18 itahtopiponēt ohci ū-miyikosiwin ta-natotamat nōkohtāwin nakinkēwin

Government
of Canada

Gouvernement
du Canada

Canada

KITIMĀHAKAN Ō-MIYIKOSIWIN PĪHCI-KĀNATA

ēkwa, kīspin kitimāhakan natotamaw pēyak, ōma Wiyasiwēwin piko ta-natotahk ōma nōkohtāwin nakinkēwin. Ōma Wiyasiwēwin piko ta-wīhtamawat kahkiyaw kitimāhakanak mīna nīpawīstamakēwa ohci masiwēwin māyinikēwin ēkwāniki āstamēhk 18 itahtopiponēwak ū-miyikosiwin ohci ta-kī kaskihtawak ta-natotamat nōkohtāwin nakinkēwin. Kīspin natomwak ōma nakinkēwin, ōma Wiyasiwēwin piko ta-natotahk.

Ōma *Criminal Code* mīna itasiwēw ōma Wiyasiwēwin ta-kī natotam nōkohtāwin nakinkēwin ta-kanawēyihičikasot ū-nisitawinakisiwin ohci kotakak kitimāhakanak ēkwāniki ayiwāk 18 itahtopiponēwak ahpō kotakak nīpawīstamakēw kīspin ōma Wiyasiwēwin tapwēyihtam ōma sīhkhkēmowin nawac "iteyihtakwan kiki katawāhk nākatohkātēwin opaminikēwak ohci kihci-itasiwātēwin." Ōma Wiyasiwēwin ta-kī osihtaw ōma sīhkhkēmowin kici kotak ayisiyiniwak ka-wīcihiwēt isi māyinikēwin itasiwēwina tāpiskōc juror, simākanis ahpō simākanis ācimisostākēw kiki māyinikēwin ka-nākatohkāta māyinikēwin māmawohkamātowin, terrorism, mīna national security.

Ispīhk kīsēyihtamowin mahti ta-natotcikatēk nōkohtāwin nakinkēwin kiki ēkonik kitimāhakanak, nīpawīstamakēwak ahpō kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēwak, ōma Wiyasiwēwin piko ta-pisiskāpahtahk tanisi isi katawāhk ta-nākatohkāta. Ōhi kikinikātēwa:

- miyikosiwin ohci māyinikēwiyiniw isi katawāhk mīna nōkohtāwin māmawapiwin;
- mahti ēsa ihtakon paspiwin ēwako kitimāhakan kiki, nīpawīstamakēw ahpō kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēw ta-kī māyinikēw kīspin nisitawinakisiwin;
- mahti sīhkhkēmowin nitawēyihičikatēw ta-kanawēyihičikasot kitimāhakan, nīpawīstamakēw ahpō kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēw ohci sākōtēyimowin ahpō āpēhowin; ēkwa
- society's ū-nākatohkātēwin ta-sīhkimiwēhk wīhtamākēwin ohci māyinikēwin ēkwa mīna wīcihiwēwin kici kitimāhakanak ēkwa nīpawīstamakēwak ēkwa kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēwak (tāpiskōc, wiyasiwēwin okanawēyihičikēwak ahpō jurors) pīhci ōma māyinikēwin kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin.

Ōhi kahkiyaw factors masinahikatēwa mīna miskikatēw ota *Criminal Code*.

Tanisi isi nōkohtāwin nakinkēwin ta-kī natotamahk?

Ōma *Criminal Code* osihtaw isi natotamākēwin kiki discretionary nōkohtāwin nakinkēwin :

- Āwa prosecutor, kitimāhakan, nīpawīstamakēw, ahpō kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēw piko ta-natota nōkohtāwin nakinkēwin isi masinahikanihk. Ayisiyiniw ka-natota ōma sīhkhkēmowin piko ta-wīhta tanēhki ka-nitawēyihta ēkosi isi ōma kanawēyimiwēwin.
- Ōma natotamakēwin osihičikātēw kiki wiyasiwēw ēkwana ka-natohta ōma case. Kīspin wiyasiwēw namōya cēskwa nawasōnaw, ōma natotamakēwin ta-kī osihičikātēw kiki kotak wiyasiwēw ēkota pēyakwan isi wiyasiwēwin.
- Āwa prosecutor, māyinikēwiyiniw, ēkwa kotak ayisiyiniw ka-kī mōsihičikēt ohci nōkohtāwin nakinkēwin piko ta-wīhtamakawit ohci ōma masinahikan. Ōma Wiyasiwēwin ta-kī oyasiwātam mahti ta-wīhtamakēt isi wīhtamākēwin ahpō piko awiyak ēkwanihi kā-mōsihičikēcik ohci ōma masinahikan. Tāpiskōc, ācimowin masinahikan piko ta-kiskēyihtāhkaw ayis nōkohtāwin nakinkēwin ta-kī āciwinam tanisi isi ta-wīhtamākēk isi trial ahpō itasiwēwina.
- Ōma Wiyasiwēwin ta-kī miciminam māmawapiwin kiki iteyihtamowin ōma nōkohtāwin nakinkēwin. Ita māmawapiwin, kitimāhakan, nīpawīstamakēw ahpō kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēw ta-kī pīkiskwēw tānēhki ka-nitawēyihičikātēk ōma sīhkhkēmowin. Āwa prosecutor, māyinikēwiyiniw, wīhtamākēwin, ahpō kotakak awiyak ka-mōsihtāt ōma sīhkhkēmowin mīna wīyawaw ta-kī pīkiskwēwak.

Kīkway ispayin ita māmawapiwin?

Māmawapiwin ta-wiyasiwāta mahti ta-natotahk nōkohtāwin nakinkēwin nawac āstamēhk formal ispīhcī māmawapiwin ēkwa mīna ihtakon kīmōci-ayi, iyāyaw isi ohtinikatēw wiyasiwēwin. Āya kitimāhakan, nīpawīstamakēw, ahpō kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēw ka-kakwēcihkēmot kiki nōkohtāwin nakinkēwin ta-kī pikiskwētamsow ahpō ta-kī kakwēcimēw owiyasiwēwa ta-pikiskwēstamakot.

Kīspin ōma Wiyasiwēwin nahēyihtotam ēkwanima nōkohtāwin nakinkēwin nitawēyihičikātēw ta-kanawēyihičikēw ohci kitimāhakan ū-nisitawēyihtākosiwin, nīpawīstamakēw ahpō kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin

wīcihiwēw, ūma Wiyasiwēwin ta-natotam ūma nakinkēwin. Ūma sīhkikhēmowin ta-kī itastēw itowahk nahēyihtowin ahpō kikamon māmiskōcikatēwinahk — tāpiskōc, ahpo ētikwē ta-kī apatan kanakē aciyaw kici.

Kīkway anihī kihci-nākatēyihtamowina ohci kitimāhakanak, nīpawīstamakēwak, ēkwa kotakak ēkwāniki ū-nisitawēyihtākosiwin kanawēyihtamwān ohci nōkohtāwin nakinkēwin?

Nīkānēyihtākwan kici kitimāhakanak, nīpawīstamakēwak ēkwa kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēw ta-kiskēyihtakwaw kīspin ūma Wiyasiwēwin sīhkikhēmowina

nōkohtāwin nakinkēwin, wīyawāw ū-wīhowin namōya ta-kī wīhtamākan isi ācimowina ēkwa mīna namōya ta-kī pikiskwēwak asici wīhtamākēwin piko isi. Tāpiskōc, kitimāhakan namōya ta-kī masinaham masinahikēwin isi aya editor ēkwaniima ohci nisitawēyihtākosiw pēyakwan kitimāhakan ahpō nīpawīstamakēw isi ūma māyinikēwin.

Kitimāhakan, nīpawīstamakēw, ahpō kihci-itasiwātēwin pamihcikēwin wīcihiwēw mwēstas ta-kī wiysiwiātam kīspin namōya nitawēyihtam ūma nōkohtāwin nakinkēwin. Piko ta-kakwēcihkīmot isi ūma Wiyasiwēwin kiki ta-pakitēyihta sīhkikhēmowin ēkwa ta-wīhta tanēhki ka-kwēskēyihta ūma ka-osihta sīhkikhēmowin natawēyihtākwan.

Tānitē astēw ayiwāk ācimostākēwin?

Kīpsin kiya ahpō awiyak ka-nisitawēyimit kī-kāh-kitimāhaw ohci māyinikēwin, wīcihiwēwin ihtakon. Kahkiyaw kā-piskihtahastāhk mīna territories pakitinamwak pamīstakēwin kici kitimāhakan isi māyinikēwin. Ka-kī wīcihikwak kīspin kī-nitawēyihtēn ayiwak ācimostākēwin ahpō kotaka nīsōhkamākēwina. Ūma Kitimāhakan Pamīstakēwin Masinahikana ka-kī wīcihikon ta-miskamin kitimāhakan pamīstakēwina cīki kiya:

<http://www.justice.gc.ca/eng/cj-jp/victims-victimes/vsd-rsv/index.html>